

Letno poročilo o izvajanju medfakultetnega magistrskega študijskega programa Uporabna statistika za šolsko leto 2013/14

Uvod

Magistrski študijski program Uporabna statistika je bil akreditiran na Univerzi v Ljubljani kot medfakultetni študijski program 15.3.2012. Študij je nastal s sodelovanjem petih fakultet: Biotehniške, Ekonomske, Medicinske, Fakultete za družbene vede in Fakultete za elektrotehniko. Pri izvedbi sodelujejo še učitelji nekaterih drugih fakultet, na ta način program združuje večino najboljših kadrov UL, kar zagotavlja izjemno kvaliteto študija. V svetu je študij statistike že dolgo uveljavljen in nepogrešljiv na vseh večjih univerzah (glej na primer seznam na spletni strani American Statistical Association¹). Pri nas smo v tem smislu do ustanovitve doktorskega programa Statistika krepko zaostajali, s postavitvijo magistrskega programa pa smo še korak bliže stanju v razvitih državah.

Študij je razdeljen na pet modulov: Biostatistika, Družboslovna statistika, Ekonomska in poslovna statistika, Tehniška statistika in Uradna statistika.

V šolskem letu 2013/14 se je program prvič pričel izvajati. Koordinatorica študija (vpis, študentska pisarna, prostori za predavanja in izpite) je Fakulteta za elektrotehniko.

Vpis na program

V šolsko leto 2013/14 se je vpisala prva generacija študentov magistrskega študija Uporabne statistike. Na študij se je vpisalo 13 študentov, vpis po modulih je razviden iz spodnje tabele.

Modul študija	Število vpisanih
Biostatistika	3
Družboslovna statistika	1
Ekonomska in poslovna statistika	4
Tehniška statistika	4
Uradna statistika	1

Število študentov je zadovoljivo glede na to, da je študij nov, možnosti promocije pa omejene. Magistrski študij namreč nima logičnega predhodnika na prvi stopnji, potencialni študenti pa prihajajo iz zelo različnih fakultet. Oglaševanje je bilo izvedeno na informativnih dnevih vseh fakultet članic, ustanovljena je bila spletna stran študija².

¹ <http://www.amstat.org/education/programs.cfm>

² <http://stat.uni-lj.si>

Med letom sta se iz študija izpisala dva študenta (eden iz ekonomskega, eden iz uradnega modula). V dodatni anketi sta oba izjavila, da za študij nista našla dovolj časa, saj sta redno zaposlena.

Enemu študentu je bila proti koncu študijskega leta ugodena prošnja za spremembo modula – iz Tehniške statistike v Ekonomsko in poslovno statistiko.

Izvajanje programa

Ker je to prvo leto izvajanja študija, so se izvajali samo predmeti 1. letnika študija. Študij je bil kljub relativno majhnim prihodkom zastavljen precej obsežno, saj smo mnenja, da izredni status študija ne sme biti izgovor za manj kvalitetno delo s študenti. Tako se je večina predmetov izvaja v polni izvedbi. Ker se je na program vpisalo kar nekaj redno zaposlenih, je bilo skupaj s študenti določeno, da se vse izvaja v popoldanskem času.

Predmetnik je sledil bločni strukturi – vsak semester je bil razdeljen na dva bloka. V prvem semestru so se izvajali samo obvezni predmeti na študiju, in sicer oktobra in novembra Uvod v statistiko (Stare) in Matematika za statistike (Dolinar), decembra in januarja pa Računalniška podpora statistike (Blejec), Osnove teoretične statistike (Perman) in Multivariatna analiza (Ferligoj).

Predmet Računalniška podpora statistike je privabil še 13 študentov iz FMF, UL.

V prvi polovici drugega semestra so se izvedli še obvezni predmeti Viri podatkov (Bavdaž), Linearni modeli (Košmelj) in druga polovica Osnov teoretične statistike (Perman).

Drugi del drugega semestra so se izvedli modulski in izbirni predmeti.

Kot izbirni predmeti so bili v letu 2013/14 ponujeni:

- Analiza omrežij (Batagelj)
- Anketno raziskovanje (Lozar-Manfreda)
- Načrtovanje kliničnih in metodoloških raziskav (Lusa)
- Statistična kontrola kakovosti (Ograjenšek).

Vsi predmeti so se izvedli vsaj polovično, modulski predmet Družboslovne statistike se je izvedel s konzultacijami. Modulski predmet modula Uradna statistika se ni izvedel (na modul ni bil vpisan več noben študent).

Pri predmetu Viri podatkov je sodelovalo več gostov iz prakse: Nataša Pirc Musar, Informacijska pooblaščenka RS, Jure Lampe, podjetje Mobili, Borut Puklavac, podjetje Datalab, dr. Vesna Zadnik, dr. med., vodja Enote za epidemiologijo na Onkološkem inštitutu Ljubljana, in Metka Zaletel, predstojnica Zdravstveno podatkovnega centra na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje.

V sklopu predavanj pri Multivariatni analizi je o strukturnih modelih predaval prof. dr. Bart Meuleman, Centre for Sociological Research, KU Leuven, Belgija.

Študentske ankete

Predpisana evalvacijska študentska anketa je bila zaradi tehničnih težav s prehodom na nov spletni študijski informacijski sistem na Fakulteti za elektrotehniko, izvedena v začetku šolskega leta 2014/15. Je bilo pa med šolskim letom 2013/14 zaradi želje po čim boljšem začetku novega študijskega programa in čim hitrejši odzivnosti na morebitne pomanjkljivosti v programu izvedeno kar nekaj anket in individualnih pogovorov s študenti.

V februarju 2014 je bila izvedena med študenti anketa o zadovoljstvu s študijem. V anketi smo izvedeli, da je študij za študente veliko zahtevnejši, kot so pričakovali, vendar pa števila vaj in predavanj ne bi zniževali (oziroma jih ne bi imeli ob sobotah); da so predavatelji dostopni in korektni. V individualnih odgovorih so študenti podali kar nekaj predlogov za spremembe (razširitev časovnega okvira, v katerem se predavajo posamezni predmeti, sprememba zahtevnosti pri nekaterih predmetih (Osnove teoretične statistike), oziroma sprememba vrstnega reda predmetov (Linearni modeli in Računalniška podpora statistike), usklajevanje med predmeti glede delovnih obveznosti. Študentom se na splošno zdi, da je študij premalo znan, za promocijo bi vključili Facebook, pri promociji so pripravljeni sodelovati tudi sami. Več kot polovica študentov se na študij ne bi vpisala, če bi se izvajal v angleškem jeziku.

Marca 2014 je bil pred predavanji sklican sestanek, kjer se je predsednica programskega sveta prof. dr. Anuška Ferligoj z nekaterimi izvajalci študijskega programa sestala s študenti glede izvajanja študija. Na sestanku je bilo podanih kar nekaj predlogov za spremembe, ki jih bo programski svet upošteval v naslednjih letih.

Programski svet

Programski svet se je sestel na petih sejah in izvedel še pet korespondenčnih sej. Na sejah se je sprejelo precej sklepov glede znižanja plačil izvajalcem (noben izvajalec (razen prof. Blejca, katerega predmet je poslušalo 23 študentov) ni plačan v celoti). Doc. dr. Mojca Bavdaž bo prijavila program v Luxembourg v pilotno študijo za akreditacijo študija za usposabljanje uradnih statistikov. Programski svet je formaliziral prestope med moduli in finančne pogoje glede ponavljanja in pavziranja. Študenti ne plačujejo šolnin (razen vpisa), izpite plačujejo šele od četrtega opravljanja naprej. S študentsko pisarno je bil formaliziran tudi potek/pravila za magistrsko delo.

Promocija študija

Veliko časa je bilo posvečenega promociji študija. Naredili so se letaki in plakati, dopolnila in preuredila se je spletna stran, na informativnih dnevih v maju/juniju 2014 so na fakultetah članicah sodelovali tudi izvajalci študija. K promociji na informativnih dnevih smo povabili tudi študente, ki so se z veseljem odzvali. Pridobil se je internetni naslov študijskega programa info@stat.uni-lj.si. Spletna stran študija www.stat.uni-lj.si živi že od začetka študija, z novicami se sproti dopolnjuje. Na njej so objavljena gradiva pri predmetih, vsa pravila in urnik za študij. Vsako poletje se doda poseben gumb za bodoče nove študente. O študiju so bila informirana tudi večja slovenska podjetja.

Vsi podatki o študiju (s povezavo na spletno stran študija) so objavljeni tudi na spletni strani koordinatorice študija – Fakulteti za elektrotehniko.

Ostalo

V mesecu maju 2014 je bilo s študenti in izvajalci študija izvedeno srečanje v obliki piknika v gozdičku pri NIB. Srečanje smo izkoristili za neformalen pogovor o izvedbi študijskega programa in predstavitev izbirnih predmetov v naslednjem študijskem letu.

Posebni dosežki izvajalcev programa

- Prof. dr. Janez Stare je prejel Blejčevo priznanje Statističnega društva Slovenije za leto 2014 za vrhunske dosežke na področju statistike in za uspešen prenos znanstveno-raziskovalnih izsledkov v prakso, s katerimi je pomembno prispeval k razvoju statistike v slovenskem in mednarodnem prostoru.
- Prof. dr. Vladimir Batagelj, prof. dr. Anuška Ferligoj in dr. Nataša Kejžar so v soavtorstvu s prof. dr. Patrickom Doreianom pri založbi Wiley izdali knjigo z naslovom *Understanding Large Temporal Networks and Spatial Networks*.
<http://eu.wiley.com/WileyCDA/WileyTitle/productCd-0470714522.html>
- Na Svetovnem statističnem kongresu, ki je avgusta 2013 potekal v Hong Kongu, je bila prof. dr. Irena Ograjenšek izvoljena za članico Sveta International Society for Business and Industrial Statistics (ISBIS) za obdobje štirih let.
- Članek prof. dr. Maje Pohar Perme in prof. dr. Janeza Stareta (v soavtorstvu z Jacquesom Esteveom) *On Estimation in Relative Survival* je najbolj citiran članek v reviji *Biometrics* v letih 2012 in 2013.
<http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/%28ISSN%291541-0420/homepage/MostCited.html>